



ת"פ 61163/06/16 - מדינת ישראל נגד א ט

בית משפט השלום בקריית גת

ת"פ 61163-06-16 מדינת ישראל נ' ט
תיק חיצוני: 267855/2016

לפני המאשימה כב' השופטת נגה שמואל-מאיר, סגנית נשיאה
מדינת ישראל
נגד הנאשם א ט

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ליטל לוזון

הנאשם - בעצמו וב"כ עו"ד סמיון וינשטיין בשם עו"ד יאיר לחן

מתורגמן לשפה האמהרית מר בני גרמיי

החלטה

א. רקע עובדתי והשתלשלות ההליכים

1. במסגרת הסדר טיעון אשר גובש בין הצדדים, הנאשם הודה ביום 11.12.2016, בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של **תקיפה סתם של בת זוג**, לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **היזק לרכוש במזיד**, לפי סעיף 452 לחוק העונשין; **כליאת שווא**, לפי סעיף 377 לחוק העונשין; **איומים**, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; ו**הדחה בחקירה**, לפי סעיף 245(א) לחוק העונשין.

כפי הנטען בכתב האישום המתוקן, בתמצית, ביום 21.06.2016, בשעה 09:00 או בסמוך לכך, הנאשם תקף את רעייתו (להלן: "**המתלוננת**") בכך שדחף אותה באמצעות דלת החדר, וכתוצאה מכך נגרמו לה כאבים בידיים. בהמשך, הנאשם נגע בשערה של המתלוננת בשתי ידיו, אמר לה: "אני אשגע אותך ואוציא לך קרניים", תפס בלחייה וסובב את ידה הימנית.

עוד נטען, כי שבועיים עובר למעשים המתוארים לעיל, הנאשם שבר בדירתו (בה הוא מתגורר ביחד עם המתלוננת) צלחות עם הרצפה. בסמוך לכך, כאשר המתלוננת ביקשה לעזוב את הדירה, הנאשם תקף אותה בכך שתפס אותה בחוזקה ודחף אותה לכיוון המטבח. כן נטען, כי הנאשם באותו המעמד, כלא את המתלוננת בדירה, בכך שנעל את דלת הכניסה ולקח עמו את המפתח.



במועד אחר, שאינו ידוע במדויק למאשימה אך כשבועיים עובר ליום 21.06.2016, הנאשם איים על המתלוננת וניסה להניאה מלהתלונן במשטרה, בכך שאמר לה: "אם תתלונני ברווחה או במשטרה תדעי לך אני לא אשב סתם בכלא אלא אחרי שגמרתי אותך". עוד אמר הנאשם, כך נטען, כי יגמור אותה ויתאבד, כי לא מעניינים אותו החיים וכי יעשה לה יותר ממה שעשה עד עכשיו.

2. בהתאם להסכמות בין הצדדים, במועד הכרעת הדין הנאשם לא הורשע במיוחס לו, והופנה לשירות המבחן על מנת שיתקבל תסקיר בעניינו.

3. מתסקיר שירות המבחן מיום 23.03.2017, עולה כי הנאשם מסר שהיה ויכוח בינו לבין המתלוננת וכי האחרונה שברה את הטלפון הנייד שלו, מה שהביאו להגיש תלונה במשטרה. יחד עם זאת, הנאשם שלל קיומה של כל התנהגות אלימה כלפי המתלוננת, בין אם בעבר ובין אם כיום. את הפער בין הודאתו בכתב האישום המתוקן לבין דבריו בשירות המבחן, הסביר הנאשם באי הבנת השפה העברית, כשלדבריו, בת דודתו שנכחה בדיון אינה דוברת אמהרית ותרגומה היה לקוי.

4. לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן האמור, בדיון שנערך ביום 04.04.2017, ביקש הנאשם, באמצעות בא כוחו, להתיר לו לחזור בו מהודאתו. בקשה זו התבססה בעיקר על האמור בתסקיר שירות המבחן, ועל הטענה לפיה בדיון שבו הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן, לא נכח מתורגמן לשפה האמהרית וכי הוא לא הבין במה הוא מודה. כיום, נטען מפי הסנגור כי שוחח עם הנאשם באמצעות מתורגמנית, והלה חזר בו מהודאתו בחלק ניכר מעובדות כתב האישום.

הנאשם מסר, בשפה רפה, כי יש דברים שהוא עשה ויש דברים שלא, כך כלשונו, וביקש לדעת מה אמרו העדים שמסרו עדות במשטרה.

המאשימה התנגדה לבקשה לחזור מהודאה, והפנתה לפרוטוקול הדיון מיום 11.12.2016, שם הנאשם הצהיר כי קרא את כתב האישום, הבין את תוכנו, ואישר את הסדר הטיעון. עוד לטענת המאשימה, אף בדיון שהתקיים מאוחר יותר, שעסק בבקשה להקל בתנאי שחרורו של הנאשם, הלה לא ביקש לחזור בו מההודאה. בשל אלה, כאמור, המאשימה ביקשה לדחות את בקשתו של הנאשם ולא לאפשר לו לחזור מההודאה שנתן במסגרת הסדר הטיעון.

ב. המסגרת הנורמטיבית

5. סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**"), שכותרתו "חזרה מהודאה", קובע כהאי לישנא:

"הודה הנאשם בעובדה, אסבה הדיה שבכתב לפניה המשפט ואסבה מהלך המשפט, רשאי הוא אבל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודאה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

6. הנה כי כן, מצד אחד, סעיף 153(א) לחסד"פ מותיר פתח לנאשם ומאפשר לו לחזור מהודאתו מקום שנפל בה פגם וכאשר היא אינה משקפת את שאירע באמת. מצד שני, המחוקק ביקש לשמור ולהגן על גורמי היציבות, הוודאות והאמינות אשר כה חיוניים להליך הפלילי, ולכן נקבע כי בית המשפט לא יתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו אלא אם נמצאו לכך **נימוקים מיוחדים**. האיזון הראוי בין שתי התכליות האמורות, מביא לידי כך שחזרה מהודאה אינה מותנית ברצונו של הנאשם בלבד, אלא נדרש לשם כך אישור של בית המשפט, שיינתן אך ורק בנסיבות מיוחדות



ומנימוקים מיוחדים שיירשמו (ראו דבריה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה (דעת מיעוט לעניין התוצאה) ברע"פ 2292/08 **שי אמסלם נ' מדינת ישראל**, (30.03.2009) (להלן: "**עניין אמסלם**").

7. לפרשנות המונח "נימוקים מיוחדים", שבהתקיימם בית המשפט יתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו, לא נקבעו מסמרות בפסיקתו של בית המשפט העליון, ובכל מקרה נפסק כי אין המדובר ברשימה סגורה של נימוקים (ע"פ 6028/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (20.03.2014)).

בע"פ 5561/03 **מדינת ישראל נגד פלוני**, (19.01.2004), קבע כב' השופט א' גרוניס (כתוארו אז), כי ככלל, יותר לנאשם לחזור בו מהודאתו רק בנסיבות חריגות, אשר מתקיימות, למשל, מקום בו מתוך מכלול הנסיבות מתעורר חשש ממשי שמא הנאשם הודה באשמה שלא מתוך רצונו החופשי או תוך שאינו מבין את משמעות הודאתו. בית המשפט העליון אף הפנה לגישות השונות בפסיקה בעניין זה, וציין כי בע"פ 3754/91 **מדינת ישראל נ' סמחאת**, פ"ד מה(5) 798 (1991), ננקטה על ידי שופטי הרוב גישה מקלה, תוך שנקבע כי אין להכביד על נאשם שרצונו לחזור בו מהודאה אינו נובע מתוך תכסיס פסול, אלא מטעם ענייני, וכי די בכך שהוא סובר שטעה בשיקוליו עת הודה במיוחס לו, ומטרתו היחידה היא שתינתן לו הזדמנות להוכיח את חפותו. מנגד, כב' השופט א' גרוניס ציין כי הגישה המחמירה (העולה מתוך פסקי הדין שאוזכרו על ידו) ננקטה מקום בו דובר בנאשמים אשר ביקשו לראשונה לחזור בהם מהודאתם אך במסגרת הערעור ולאחר שדינם נגזר זה מכבר על ידי הערכאה הדיונית.

במקום אחר, נקבע כי כאשר מתברר שההליך אשר הוביל לגיבושו של הסדר הטיעון מעורר ספקות בדבר תוקף ההסכמה אשר נתן הנאשם, ייתכן שיהיה בכך כדי להצדיק מתן הרשאה לחזור מהודאה, ולא כל שכן מקום בו הבקשה הוגשה עובר למתן גזר הדין (**עניין אמסלם**; וע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (20.12.2002)). כך גם, מקום בו נמצא כי בתסקיר שירות המבחן קיימת הכחשה של הנאשם לגבי האחריות לעבירות שבהן הודה במסגרת הסדר הטיעון, שומה על בית המשפט להידרש לכך, ולהעמיד את הנאשם על נפקותם של הדברים, לכאן או לכאן (ע"פ 8462/15 **מוחמד אבו ראס ואח' נ' מדינת ישראל**, (30.11.2016)).

8. בית המשפט העליון עמד במספר הזדמנויות על החשש שמא הנאשם ינצל לרעה את זכותו הדיונית לחזור בו מהודאתו ובעשותו כן יפגע באינטרסים המוגנים אשר פורטו לעיל ואף בחקר האמת, ועל הסכנות הטמונות בנקיטת גישה מקלה כלפי נאשמים המבקשים לחזור בהם מהודאתם (ראו למשל, **עניין אמסלם**; וע"פ 6028/13 **פלוני נגד מדינת ישראל**, (20.03.2014)). עוד בעניין זה, ראוי להזכיר כי מעצם טיבו וטבעו, הליך גיבוש הסדר הטיעון בהחלט עלול לא אחת לעורר לחץ נפשי ברמה כזו או אחרת אצל הנאשם. אולם, אין די בנתון זה כשלעצמו כדי להצדיק מתן רשות לחזור מהודאה, וכל מקרה צריך להיבחן לגופו ועל פי נסיבותיו. בדומה, גם הודאה אשר באה בעקבות המלצתו של הסנגור לנאשם להודות, שאם לא כן, הוא יהא צפוי לעונש כבד יותר, תישאר על כנה ולא תיפסל בשל סיבה זו לבדה, ובלבד שלא היה בהמלצה זו כדי לשלול את רצונו ובחירתו החופשית של הנאשם אם להודות בכתב האישום אם לאו (**עניין אמסלם**; רע"פ 10705/05 **אבי מסיקה נ' מדינת ישראל**, (02.05.06); ע"פ 635/05 **אמג'ד דענא ואח' נ' מדינת ישראל**, (26.11.2007); ע"פ 6028/13 **פלוני נגד מדינת ישראל**, (20.03.2014)).

9. לבסוף, בפסיקת בית המשפט העליון נודעת חשיבות מכרעת ל"**מבחן העיתוי**". לפי מבחן זה, ככל שבקשתו של הנאשם לחזור בו מהודאתו מוגשת בשלב מוקדם יותר של ההליך הפלילי, כך פוחת החשש מפני מניפולטיביות וניצול לרעה של הזכויות הדיוניות, ולכן במקרים אלה, על פי רוב, בית המשפט ינקוט בגישה המקלה יותר עם הנאשם (**עניין אמסלם**; ע"פ 5583/08 **פלוני נגד מדינת ישראל**, (13.04.2010)).

אולם, על אף המשקל הרב שיש לייחס לשיקול העיתוי, מבחן זה איננו עומד לבדו, ולא בכל מקרה שבו הנאשם מבקש



לחזור בו מהודאתו עובר למתן גזר הדין בית המשפט יתיר לו לעשות כן. בבואו של בית המשפט להכריע בבקשת נאשם לחזור בו מהודאתו, "מבחן העיתוי" ישמש ככלי עזר בלבד לצורך הכרעה במבחן העיקרי, הוא "**מבחן המניע**". קרי, על בית המשפט לבחון בכל מקרה ומקרה מהו המניע העומד מאחורי בקשתו של הנאשם, אם מדובר ברצון כן ואמתי להוכיח את חפותו או שמא מדובר במהלך טקטי שנועד לגרוף תועלת משפטית כלשהי (ע"פ 6028/13 **פלוני נגד מדינת ישראל**, (20.03.2014)).

10. כללם של דברים, רק בהתקיימם של "נימוקים מיוחדים" ייעתר בית המשפט לבקשתו של נאשם לחזור בו מהודאתו. אין המדובר ברשימה סגורה של נימוקים אשר יכולים להוות עילה למתן היתר לחזרה מהודאה, וכל מקרה צריך להיבחן לגופו ובנסיבותיו הקונקרטיות, תוך שעל בית המשפט, בראש ובראשונה, לתור אחר **המניע** האמתי של הנאשם המבקש לחזור בו מהודאתו. כאשר המניע העומד מאחורי הבקשה הוא רצונו הכן והאמתי של הנאשם להוכיח את חפותו, כי אז נכון וראוי שלא להכביד במשקלם של אותם "נימוקים מיוחדים" (ע"פ 3754/91 **מדינת ישראל נ' סמחאת**, פ"ד מה(5) 798 (1991)).

עיתוי הגשת הבקשה יכול לעזור במידה רבה בגילוי המניע כאמור, תוך שכלל שהבקשה מוגשת בשלב מאוחר יותר, בוודאי אם לאחר גזר הדין, כך גובר החשש שמא אין מדובר ברצון כן ואמתי של הנאשם להוכיח את חפותו, אלא בתכסיסנות לשמה ובצעד טקטי פסול (ע"פ 6349/11 **גנס שניידר (נשימוב) נגד מדינת ישראל**, (10.06.2013) (להלן: "**עניין שניידר**")).

ג. מן הכלל אל הפרט

11. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, עיינתי בתסקיר שירות המבחן, והתרשמתי באופן בלתי אמצעי מהנאשם ומדבריו, שוכנעתי כי במקרה הנדון מתקיימים אותם "נימוקים מיוחדים" אשר יש בהם כדי להצדיק מתן הזדמנות לנאשם להוכיח את חפותו ולאפשר לו לחזור בו מהודאתו. כל זאת מהטעמים שיפורטו לעיל.

12. ראשית, הנאשם ביקש לחזור בו מהודאתו **בשלב מוקדם** יחסית של ההליך הפלילי, עובר להשמעת הטיעונים לעונש בעניינו ומתן גזר הדין. אכן, לא אחת בית המשפט נתקל בנאשמים שמודים במסגרת הסדר טיעון בעבירות המיוחסות להם (לרוב, לאחר תיקון כתב האישום), ומופנים לשירות המבחן על מנת שזה יגבש את המלצתו לעניין העונש. או אז, כאשר נאשם מסוים מבין או משער מסיבותיו הוא, כי המלצתו של שירות המבחן צפויה להיות שלילית, ולא כל שכן כאשר כבר התקבל תסקיר שלילי, הוא מבקש לסגת מהסדר הטיעון שגובש ולחזור בו מהודאתו, מתוך חשש שמא לנוכח המלצת שירות המבחן בית המשפט יחמיר בעונשו. במקרים כגון אלו גובר החשש שמא בקשתו של הנאשם לחזור בו מהודאתו אינה כנה ואמתית, אלא נובעת אך ורק מחששו לקבל עונש אחר מזה שציפה לו.

אולם, הנאשם שבפניי הכחיש את ביצוע העבירות כבר במהלך פגישתו עם שירות המבחן, ועוד בטרם הייתה לשירות הזדמנות לגבש את המלצתו, ובוודאי לפני שהנאשם ידע מה תהיה ההמלצה. לאמור, הנאשם לא המתין לקבלת התסקיר ורק אז הכחיש את ביצוע העבירות שבהן הודה, אלא עשה כן כבר בעת הפגישה שלו עם שירות המבחן.

לדעתי, יש בעובדה זו כדי להעיד אודות כנות מניעיו של הנאשם. שכן, מטבע הדברים, אילו היה מדובר בנאשם תכסיסן ומניפולטיבי, כמה פשוט היה עבורו לדבוק בהודאתו גם בפגישה שנערכה בשירות המבחן, ובכך לשמר את האפשרות שבית המשפט יגזור את עונשו לקולא, על סמך כתב האישום המתוקן (ראו והשוו **עניין אמסלם; ועניין שניידר**). חלף כן, הנאשם בחר ללכת אחר צו מצפונו והעלה את גרסת החפות בעת פגישתו בשירות המבחן. מה גם, שלנוכח הכחשתו זו את ביצוע העבירות, בין היתר, התסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם נושא אופי שלילי. כך שלדידי, ישנו ספק רב אם הנאשם יכול לזכות ביתרון דיוני כלשהו או תועלת פוטנציאלית מכך שבחר לחזור בו מהודאתו כבר בשלב זה של המשפט.



אדרבא, לשם הוכחת חפותו, הנאשם אף מוכן להסתכן בכך שהעונש שייגזר עליו בסופו של יום יהיה חמור יותר מזה שהיה נגזר אילו עמד בהסדר הטיעון, וזאת בשם לב לכך שהוא עלול להיות מורשע בכתב האישום המקורי והמחמיר יותר, ועובר לגזר דינו (ככל שהוא יורשע) לא תיזקף לזכותו העובדה שחסך את שמיעת עדותה של המתלוננת וזמן שיפוטי יקר.

לאור האמור, שוכנעתי כי במקרה הנדון הנאשם העלה את טענת החפות, הן בפני שירות המבחן והן בפני בית המשפט, לא מתוך שיקולים טקטיים גרידא, אלא מתוך רצון כן ואמתי להוכיח את צדקת טענותיו ומתוך אמונה שלמה בחפותו.

13. שנית, אף מהתרשמותי הבלתי אמצעית מן הנאשם ומדבריו אשר נשמעו בפניי ביום 04.04.2017, סבורתני כי בקשתו לחזור בו מן ההודאה **אינה** בבחינת אקט תכסיסי **ואינה** טמונה ברצון לנצל לרעה את זכויותיו הדיניות, אלא ברצון כן ואמתי להוכיח את חפותו.

כאן גם יצוין, כי שלא כדרכם של נאשמים רבים המבקשים לחזור בהם מהודאתם, הנאשם שבפני אינו בא בטרזניה כלפי עורך דינו ולא טען כי הופעל עליו לחץ פסול להודות בכתב האישום. כל שטען הנאשם בפניי היום הוא כי לאור קשייו בשפה העברית ומשבדין לא נכח מתורגמן מטעם בית המשפט (בעוד שהדין תורגם על ידי בת דודתו, שאינה דוברת כראוי את השפה האמהרית), הוא לא הבין לעומק את מהותו של הסדר הטיעון ואת משמעות הודאתו בכתב האישום המתוקן.

אמנם בפרוטוקול הדיון מיום 11.12.2016, בא כוח הנאשם הצהיר כי הקריא לנאשם את כתב האישום המתוקן, וכי האחרון הבין את תוכנו והסכים להסדר, והנאשם הצהיר כי קרא את כתב האישום והבין את תוכנו, אישר את הסדר הטיעון, ואף הצהיר כי הוא מודע לכך שבית המשפט איננו חייב לכבד את ההסדר וכי אם העונש שייגזר עליו יחרוג מזה שהוסכם עליו, המאשימה תהא רשאית להציג עמדה אחרת ככל שיוגש ערעור. אולם מקריאת הפרוטוקול האמור, אכן עולה כי לא נכח בדיון מתורגמן מטעם בית המשפט לשפה האמהרית.

בהינתן האמור, מקום בו עסקינן בנאשם שאינו דובר כדבעי את השפה העברית, וכאשר הודאתו ניתנה בדיון שלא נכח בו מתורגמן (על אף שהדברים תורגמו על ידי בן משפחה), הרי שנדמה כי לא יהא זה ראוי, ולו למראית עין, לחייב את הנאשם לעמוד מאחורי הודאתו ולא לאפשר לו לחזור ממנה.

14. מטעמים אלו, וזאת חשוב להדגיש, מצאתי כי מתקיים לכל הפחות ספק בדבר אמיתות הודאתו של הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן.

15. סוף דבר, לאור העובדה כי בקשתו של הנאשם לחזור בו מהודאתו הועלתה בשלב מוקדם באופן יחסי של ההליך הפלילי, לאור התרשמותי כי הבקשה נובעת ממניעים כנים, וכי הנאשם אינו מונע משיקולים טקטיים או מרצון לזכות ביתרון דיוני כזה או אחר, ובשים לב לכך שההודאה ניתנה בהיעדר מתורגמן בעוד שהנאשם אינו דובר כראוי את השפה העברית, ומשום הספק שמצאתי באמיתות הודאתו - הריני מתירה לנאשם לחזור בו מהודאתו.

16. בשולי הדברים יאמר, כי לא נעלמה מעיני העובדה שהנאשם ציין בפני בית המשפט כי חלק מהדברים האמורים בכתב האישום המתוקן הם נכונים, והדברים גם נלמדים מטענת הסנגור, לפיה הנאשם "חזר בו מהודאתו **בחלק ניכר** מעובדות כתב האישום" (עמ' 11, שורות 15-16 לפרוטוקול). טענה זו תוכל להתברר כדבעי במסגרת הדיון לפי סעיף 144 לחסד"פ, שעתיד להיערך עובר לקביעת מועדים להבאת ראיות בתיק.

ניתנה היום, כ"ד ניסן תשע"ז, 20 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.

עמוד 5

